

<https://doi.org/10.15407/econlaw.2025.01.044>
УДК 347.736

Олександр ЯРМОЛЕНКО, канд. юрид. наук, докторант
Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький, Україна
ID <https://orcid.org/0000-0003-1414-5991>

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ КРЕДИТОРІВ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО БОРЖНИКІВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Ключові слова: банкрутство, неплатоспроможність, кредитор, тимчасово окуповані території, воєнний стан.

Досліджено проблематику захисту прав кредиторів у справах про банкрутство боржників, які перебувають на тимчасово окупованих територіях. Перебування боржника або його майна на тимчасово окупованій території суттєво ускладнює як хід уже відкритих проваджень у справах про банкрутство, так і відкриття нових справ про банкрутство. Обґрунтовано, що у випадку, коли справа про банкрутство залишилась у суді, який розташований на тимчасово окупованій території, слід застосовувати відскановані матеріали судової справи, які містяться у відповідному суді. Наголошено, що неможливість відкриття провадження у справах про банкрутство щодо боржників, які перебувають на тимчасово непідконтрольній Урядові України території, обмежує права кредиторів, проте таке обмеження зумовлено потребою господарського суду об'єктивно оцінити всі обставини справи, а у випадку з перебуванням боржника чи його майна на тимчасово окупованій території це видається неможливим. Обґрунтовано, що у випадку відсутності доступу ліквідатора до майна боржника, яке розташоване на тимчасово окупованій території, необхідно дозволити ліквідатору подати ліквідаційний баланс банкрута, в якому окремо вказати про згадане майно.

Постановка проблеми. З моменту повномасштабного вторгнення з боку росії приблизно 20 % території України окуповано. Варто зазначити, що в окупації опинились не лише наші громадяни (фізичні особи), а й підприємства, установи та організації (юридичні особи).

Природно, що серед вказаних осіб є боржники, які не можуть виконати свої зобов'язання, у зв'язку з чим щодо них необхідно відкрити провадження у справі про банкрутство. Однак здійснення процедури банкрутства щодо таких осіб є проблемним і ускладнює захист прав кредиторів таких боржників, про що йтиметься у цьому дослідженні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання застосування до неплатоспроможного боржника судових та позасудових процедур банкрутства постійно перебувають у центрі уваги українських науковців і практиків, серед яких можна відзначити: О. Беля-

Цитування: Ярмоленко О. Проблеми захисту прав кредиторів у справах про банкрутство боржників, які перебувають на тимчасово окупованих територіях. *Економіка та право*. 2025. № 1. С. 44—50. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2025.01.044>

невич, О. Бірюкова, А. Бутирського, І. Бутирську, О. Васьковського, Л. Грабован, М. Гурина, В. Джуна, В. Дутку, Ю. Кабенюк, Л. Ніколенко, Б. Полякова, Р. Полякова, П. Пригузу, В. Радзивілюк. Проте доводиться констатувати недостатню дослідженість питання особливостей провадження у справах про банкрутство щодо боржників, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, і захисту прав кредиторів таких боржників, що визначає актуальність цього дослідження.

Метою статті є розкриття проблемних аспектів захисту прав кредиторів у справах про банкрутство боржників, які перебувають на тимчасово окупованих територіях.

Результати дослідження. Зміни, які відбуваються в економічній, соціальній і політичній системах, впливають на розвиток правових принципів, зокрема тих, на підставі яких будується та розвивається судова влада [1, с. 24]. Події, що відбуваються в Україні у зв'язку з російською воєнною агресією, на жаль, позначаються також і на питаннях здійснення правосуддя, серед іншого і на розгляді справ про банкрутство. Більшість справ ініційована кредиторами та використовується ними як один із механізмів погашення їхніх вимог до боржника, як альтернатива виконавчому провадженню [2, с. 27]. Однак перебування боржника або його майна на тимчасово окупованій території суттєво ускладнює як хід уже відкритих проваджень у справах про банкрутство, так і відкриття нових справ про банкрутство, що безперечно обмежує права кредиторів. Ю. Кабенюк вказує, що така ситуація негативно позначається і на майні боржника. Не є винятком випадки незаконної експлуатації майна, його відчуження або, наприклад, отримання прибутку від виготовленої продукції особами, які не мають на це права. Відповідно кошти, які будуть отримані від таких незаконних дій, не спрямовуватимуться на погашення вимог кредиторів, оплату витрат щодо здійснення арбітражного управління тощо [3, с. 53].

Поняття «погашення боргів боржника» використовується у Кодексі України з процедур банкрутства (далі КУзПБ) як судова процедура у справі про неплатоспроможність фізичної особи, що застосовується з метою задоволення вимог кредиторів за рахунок реалізації майна боржника, визнаного банкрутом у порядку, встановленому КУзПБ. У цьому дослідженні

поняття «погашення боргів боржника» вжито у ширшому сенсі і буде стосуватись також щодо юридичних осіб, до того ж не у розумінні судової процедури, а у значенні Цивільного кодексу України (далі ЦК України) (виконання зобов'язання). Беручи участь у справі про банкрутство боржника, кредитори мають на меті задоволення своїх грошових вимог [4, с. 67].

Проблематику погашення боргів боржників, що перебувають на окупованій території, варто розглядати у декількох аспектах:

1) справи про банкрутство, що перебувають у провадженні судів, розташованих на тимчасово окупованих територіях;

2) боржник перебуває на тимчасово окупованій території;

3) майно боржника розташоване на тимчасово окупованій території.

Безперечно, інтереси боржника та кредиторів є протилежними — боржник зацікавлений у відновленні власної платоспроможності, тоді як кредитори намагаються задовольнити свої вимоги у якнайбільшому обсязі [5, с. 193]. Проте у випадку, коли боржник або його майно перебувають на тимчасово окупованій території, і боржник, і кредитори стикаються зі значними перешкодами у доступі до процедур банкрутства.

Відповідно до ч. 2 ст. 12 Закону України від 15.04.2014 № 1207-VII «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» справи, що перебувають у провадженні судів, розташованих на тимчасово окупованих територіях, розгляд яких не закінчено ухваленням судового рішення, передаються іншим судам відповідно до встановленої законом підсудності, з урахуванням положень ч. 7 ст. 147 Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII «Про судострій і статус суддів», протягом двадцяти робочих днів з дня встановлення такої підсудності або в інший розумний строк.

Однак можливі ситуації, коли справа про банкрутство залишилась у суді, розташованому на тимчасово окупованій території, через що передача такої справи є неможливою. У такому випадку слід застосовувати відскановані матеріали судової справи, які містяться у відповідному суді. Якщо ж і це зробити неможливо, то видається доцільним застосування за аналогією положень Розділу VIII Господарського процесуального кодексу України «Від-

новлення господарським судом втраченого судового провадження».

Згідно з абз. 9 п. 1⁶ розділу «Прикінцеві та перехідні положення» КУзПБ установлено, що тимчасово, під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX, а також протягом шести місяців після його припинення чи скасування, господарський суд відмовляє у відкритті провадження у справі про банкрутство за заявою кредитора, якщо боржник до проведення підготовчого засідання доведе господарському суду, що він внесений до електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) та має діючий контракт з державними замовниками у сфері оборони або вимоги кредитора (кредиторів) не задоволені внаслідок збройної агресії проти України, зокрема через перебування єдиного майнового комплексу боржника на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на тимчасово окупованих російською федерацією територіях відповідно до переліку, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій.

Крім того, на практиці виникають ситуації, коли кредитори намагаються відкрити провадження у справі про банкрутство щодо боржника, який навіть заснований був на тимчасово окупованій території. Так, наприклад, до Господарського суду Донецької області 2024 р. надійшла заява Товариства з обмеженою відповідальністю «Медіа Група Україна» про відкриття провадження у справі про банкрутство Приватного акціонерного товариства «Газета “Вечірній Донецьк”». В обґрунтування заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство заявник посилався на те, що 20.09.2023 між Товариством з обмеженою відповідальністю «Медіа Група Україна» (далі Позичальник, заявник) та Приватним акціонерним товариством «Газета “Вечірній Донецьк”» (далі Позичальник, боржник) укладено договір позики (надання поворотної фінансової допомоги) у сумі 2 059 475,00 гривень. Суд відмовив ініціюючому кредитору у відкритті провадження у справі про банкрутство, виходячи з того, що місцезнаходженням Приватного акціонерного товариства «Газета “Вечірній Донецьк”» за-

реєстровано місто Донецьк, а вся територія Донецького району з 07.04.2014 є тимчасово окупованою російською федерацією територією України. Господарська діяльність суб'єктів, місцезнаходженням яких є тимчасово окупована територія, існує поза межами правового регулювання України, а вчинені ними правочини є нікчемними, тож не створюють юридичних наслідків, тобто не «породжують» (змінюють чи припиняють) цивільних прав та обов'язків (постанова КГС ВС від 26.03.2024 у справі № 913/768/21). Положення ч. 2 ст. 13 Закону № 1207-VII поширюється на договори, які укладаються суб'єктом господарювання у разі здійснення ним господарської діяльності, тобто у випадках, коли він реалізує продукцію, виконує роботи, надає послуги (постанова КГС ВС від 26.03.2024 у справі № 913/768/21). Підприємницька діяльність здійснюється суб'єктом господарювання на власний ризик, через що у господарських правовідносинах учасники господарського обороту повинні проявляти розумну обачність, адже наслідки вибору недобросовісного контрагента покладаються на таких учасників (постанова КАС ВС від 15.11.2022 у справі № 440/2831/19). Відповідно до ч. 2 ст. 215 ЦК України недійсним є правочин, якщо його недійсність установлена законом (нікчемний правочин). У цьому разі визнання такого правочину недійсним судом не вимагається. Оскільки Приватне акціонерне товариство «Газета “Вечірній Донецьк”» було зареєстровано на тимчасово окупованій території України (місто Донецьк) на момент укладення договору позики (надання поворотної фінансової допомоги) від 20.09.2023, то такий договір є нікчемним в силу закону, тобто не створив жодних юридичних наслідків [6].

Судова практика свідчить, що виникнення заборгованості боржника перед кредиторами навіть до введення воєнного стану в Україні та до внесення відповідних територій до тимчасово окупованих російською федерацією та/або територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, не можуть бути підставою для незастосування пункту 1⁶ Прикінцевих та перехідних положень КУзПБ.

Так, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду у постанові від 14.11.2024 у справі № 911/414/23 виснував, що, ураховуючи, що майно суб'єктів господарювання є економічною основою для здійснен-

ня ним господарської діяльності, перебування цілісного майнового комплексу боржника на тимчасово окупованій російською федерацією території позбавляє його як суб'єкта господарювання можливості здійснювати відповідну господарську діяльність, у межах якої, зокрема, і відповідати за своїми зобов'язаннями. Крім цього, необхідно враховувати, що з моменту порушення стосовно боржника справи про банкрутство він перебуває в особливому правовому режимі, який змінює весь комплекс юридичних правовідносин боржника, зокрема з його кредиторами, змінює правовий режим майна боржника тощо. Тоді як перебування активів, єдиного майнового комплексу боржника на тимчасово окупованій російською федерацією території звужує (обмежує) можливість повноцінно та з дотриманням вимог закону поширити на такого боржника відповідний правовий режим, забезпечити дотримання прав та інтересів як кредиторів, так і боржника і, відповідно, досягти мети провадження у справі про банкрутство, що визначена КУЗПБ. Ураховуючи викладене та встановлені судами обставини щодо незадоволених боржником вимог на суму, вказану у заяві ініціюючого кредитора, перебування усього майна (активів) боржника на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, та на тимчасово окупованих російською федерацією територіях, а також з огляду на відсутність у боржника майна на території України, підконтрольній органам державної влади України, та на території, на якій не ведуться бойові дії, колегія суддів вважає помилковим висновок судів попередніх інстанцій про незастосування до спірних правовідносин приписів пункту 1⁶ Прикінцевих та перехідних положень КУЗПБ, а тому суди дійшли помилкових висновків про відсутність підстав для відмови у відкритті справи про банкрутство боржника згідно з цією правовою нормою [7].

Отже, якщо боржник або все його майно перебувають на тимчасово окупованій території, то відкриття провадження у справі про банкрутство є неможливим. Головним аргументом та важелем впливу є те, що майно перебуває на тимчасово окупованих територіях і це, на думку судів, перешкоджає боржникам виконувати свої зобов'язання перед кредиторами, через що і процедура банкрутства є передчасною [8].

Звичайно, неможливість відкриття провадження у справах про банкрутство щодо борж-

ників, які перебувають на непідконтрольній території, обмежує права кредиторів, проте таке обмеження зумовлено потребою господарського суду об'єктивно оцінити всі обставини справи, а у випадку з перебуванням боржника чи його майна на тимчасово окупованій території це видається неможливим. Об'єктивність націлена на встановлення і оцінку фактичних обставин відповідно до об'єктивної дійсності і належить до основних ознак правомірної діяльності господарського суду (судді) [9, с. 175]. О. Васьковський та О. Загацька наголошують, що запровадження заборони на відкриття провадження у справі про банкрутство є виправданим, оскільки в умовах перебування майна боржника на територіях ведення бойових дій арбітражний керуючий буде позбавлений можливості належно забезпечити аналізування фінансово-господарської діяльності боржника, виконати інвентаризацію його майна, здійснити формування ліквідаційної маси боржника, продати майно банкрута з дотриманням вимог КУЗПБ, тобто провадження у справі про банкрутство у цьому випадку не може досягти визначеної цим Кодексом мети — задоволення вимог кредитора або відновлення платоспроможності боржника [10].

Проте невирішеним залишається питання, що робити зі справами, які вже були відкриті до внесення відповідних змін. На нашу думку, логічним було з закрити провадження у таких справах.

Одним із ключових аспектів справи про банкрутство, від якого залежить хід усієї справи, є наявність та склад майна боржника. Адже реалізація майна банкрута у ліквідаційній процедурі у справі про банкрутство є «кульмінацією всієї справи, оскільки саме на цьому етапі майно банкрута вибуває з його власності, а кредитори нарешті зможуть отримати реальне задоволення своїх вимог» [11, с. 78].

Майно боржника, яке перебуває на тимчасово окупованій території, згідно з п. 8 Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.10.2014 за № 1365/26142, підприємства, які з дати початку тимчасової окупації мали місцезнаходження на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, на тимчасово окупованій території у Донецькій та Луганській об-

ластях, території проведення антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації у Донецькій та Луганській областях, та підприємства, які мали (мають) місцезнаходження в районах проведення воєнних (бойових) дій у період дії воєнного стану, або підприємства, структурні підрозділи (відокремлене майно), розташовані на (в) таких територіях (районах), проводять інвентаризацію у разі можливості безпечного та безперешкодного доступу уповноважених осіб до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, в яких відображені зобов'язання та власний капітал підприємств.

Слід погодитися з В. Красуцьким, який зазначає, що у разі перебування запасів на тимчасово окупованих територіях за неможливості отримання доступу до них існує невизначеність щодо їх визнання у складі активів [12, с. 42].

Якщо доступ до такого майна відсутній, то ліквідатор, на нашу думку, може подати ліквідаційний баланс банкрута, в якому окремо вказати про згадане майно.

А суд, отримавши такий ліквідаційний баланс, вправі закрити провадження у справі про банкрутство, а після деокупації нашої території, у випадку фактичної наявності майна банкрута, провадження у справі про банкрутство підлягає поновленню на підставі абз. 2 ч. 3 ст. 65 КУзПБ, яка передбачає, що виявлення після закриття провадження у справі про банкрутство майна банкрута, достатнього для покриття витрат, пов'язаних із провадженням у справі, є підставою для поновлення господарським судом провадження у справі за клопотанням учасника справи.

Висновки. Отже, здійснення процедури банкрутства щодо боржників, які перебувають на тимчасово окупованій території, або майно яких перебуває на такій території, має певні проблеми, що суттєво ускладнює захист прав кредиторів таких боржників. Перебування боржника або його майна на тимчасово окупованій території суттєво ускладнює як хід уже відкритих проваджень у справах про банкрутство, так і відкриття нових справ про банкрутство.

Проблематику погашення вимог боржників, що перебувають на окупованій території, варто розглядати у кількох аспектах:

1) справи про банкрутство, що перебувають у провадженні судів, розташованих на тимчасово окупованих територіях;

2) боржник перебувають на окупованій території;

3) майно боржника розташовано на окупованій території.

У випадку, коли справа про банкрутство залишилась у суді, розташованому на тимчасово окупованій території, треба застосовувати відскановані матеріали судової справи, які містяться у відповідному суді. Якщо ж і це зробити неможливо, то видається доцільним застосування за аналогією положень Розділу VIII Господарського процесуального кодексу України «Відновлення господарським судом втраченого судового провадження». Відкриття провадження у справах про банкрутство щодо боржників, які перебувають на непідконтрольній території, обмежує права кредиторів. Водночас позначене обмеження зумовлено завданням господарського суду об'єктивно оцінити всі обставини справи, а у випадку з перебуванням боржника чи його майна на тимчасово окупованій території це видається неможливим.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ніколенко Л.М. Транспарентність судової влади в умовах реформування. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 2 (67). С. 24—29. <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-67-2-24-29>
2. Бутирський А.А., Ніколенко Л.М. Виплата винагороди арбітражному керуючому у справі про банкрутство: теоретичні і практичні проблеми. *Економіка та право*. 2021. № 2. С. 25—32. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2021.02.025>
3. Кабенюк Ю.В. Провадження у справах про банкрутство та арбітражне управління на тимчасово окупованих територіях. *Судова апеляція*. 2019. № 3. С. 50—58.
4. Бутирська І.А. Правове становище боржника у справі про банкрутство. *Науковий вісник Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Серія «Правознавство»*. 2013. Вип. 682. С. 66—70.
5. Бутирський А.А. Правова природа засобів відновлення платоспроможності боржника. *Вісник господарського судочинства*. 2006. № 3. С. 190—196.
6. Ухвала Господарського суду Донецької області у справі № 905/662/24 від 08 травня 2024 року. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118980739> (дата звернення: 12.01.2025).

7. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 14 листопада 2024 року у справі № 911/414/23. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123463246> (дата звернення: 12.01.2025).
8. Манойленко К., Клян А., Селівакін І. Банкрутство підприємств, розташованих на окупованих територіях. Огляд судової практики. *Liga Zakon*. 20.05.2024. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/227828_bankrutstvo-pdprimstv-roztashovanikh-na-okupovanikh-teritoryakh-oglyad-sudovo-praktiki (дата звернення: 12.01.2025).
9. Ніколенко Л.М. Поняття та ознаки судових помилок, які є підставою для перегляду судових актів у господарському судочинстві. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 175—178.
10. Васильковський О., Загацька О. Особливості запровадження заборони на відкриття провадження у справі про банкрутство в умовах війни. *Юридична газета online*. 30.05.2024. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/bankrutstvo-i-restrukturizaciya/osoblivosti-zaprovadzhennya-zaboroni-na-vidkrittya-provadhennya-u-spravi-pro-bankrutstvo-v-umovah-v.html> (дата звернення: 12.01.2025).
11. Бутирський А.А. Проблемні питання реалізації майна банкрута у ліквідаційній процедурі. *Економіка та право*. 2019. № 2. С. 78—83. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.02.078>
12. Красуцький В.В. Проблемні питання проведення інвентаризації майна банкрута. *Juris Europensis Scientia*. 2024. Вип. 1. С. 39—44. <https://doi.org/10.32782/chern.v1.2024.8>

Надійшла 15.01.2025

REFERENCES

1. Nikolenko L.M. Transparentnist sudovoi vlady v umovakh reformuvannia. *Pravovyi chasopys Donbasu*. 2019. No. 2 (67). P. 24-29. <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-67-2-24-29> [in Ukrainian].
2. Butyrskiy A.A., Nikolenko L.M. Vyplata wynahorody arbitrazhnomu keruiuchomu u spravi pro bankrutstvo: teoretychni i praktychni problem. *Ekonomika ta pravo*. 2021. No. 2. P. 25-32. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2021.02.025> [in Ukrainian].
3. Kabenok Yu.V. Provadhennia u spravakh pro bankrutstvo ta arbitrazhne upravlinnia na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh. *Sudova apeliatsiia*. 2019. No. 3. P. 50-58 [in Ukrainian].
4. Butyrskaya I.A. Pravove stanovyshche borzhnyka u spravi pro bankrutstvo. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu im. Yu. Fedkovycha. Seriya "Pravoznavstvo"*. 2013. Vyp. 682. P. 66-70 [in Ukrainian].
5. Butyrskiy A.A. Pravova pryroda zasobiv vidnovlennia platospromozhnosti borzhnyka. *Visnyk hospodarskoho sudochynstva*. 2006. No. 3. P. 190-196 [in Ukrainian].
6. Ukhvala Hospodarskoho sudu Donetskoï oblasti u spravi No. 905/662/24 vid 08 travnia 2024 roku. *Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118980739> [in Ukrainian].
7. Postanova Verkhovnoho Sudu u skladі kolehii suddiv Kasatsiinoho hospodarskoho sudu vid 14 lystopada 2024 roku u spravi No. 911/414/23. *Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123463246> [in Ukrainian].
8. Manoilenko K., Klian A., Selivakin I. Bankrutstvo pidpriemstv, roztashovanykh na okupovanykh terytoriiakh. Ohliad sudovoi praktyky. *Liga Zakon*. 20.05.2024. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/227828_bankrutstvo-pdprimstv-roztashovanikh-na-okupovanikh-teritoryakh-oglyad-sudovo-praktiki [in Ukrainian].
9. Nikolenko L.M. Poniattia ta oznaky sudovykh pomylok, yaki ye pidstavoiu dlia perehliadu sudovykh aktiv u hospodarskomu sudochynstvi. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*. 2012. No. 2. P. 175-178 [in Ukrainian].
10. Vaskovskiy O., Zahatska O. Osoblyvosti zaprovadzhennia zaborony na vidkryttia provadhennia u spravi pro bankrutstvo v umovakh viiny. *Yurydychna hazeta online*. 30.05.2024. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/bankrutstvo-i-restrukturizaciya/osoblivosti-zaprovadzhennya-zaboroni-na-vidkrittya-provadhennya-u-spravi-pro-bankrutstvo-v-umovah-v.html> [in Ukrainian].
11. Butyrskiy, A.A. Problemni pytannia realizatsii maina bankruta u likvidatsiinii protseduri. *Ekonomika ta pravo*. 2019. No. 2. P. 78-83. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.02.078> [in Ukrainian].
12. Krasutskiy, V.V. Problemni pytannia provedennia inventaryzatsii maina bankruta. *Juris Europensis Scientia*. 2024. Vyp. 1. P. 39-44. <https://doi.org/10.32782/chern.v1.2024.8> [in Ukrainian].

Received 15.01.2025

Oleksandr IARMOLENKO,
PhD (Law),
Donetsk State University of Internal Affairs,
Kropyvnytskyi, Ukraine
orcid.org/ 0000-0003-1414-5991

PROBLEMS OF PROTECTING CREDITORS' RIGHTS IN BANKRUPTCY CASES OF DEBTORS LOCATED IN TEMPORARILY OCCUPIED TERRITORIES

The article is devoted to the study of the issues of protecting the rights of creditors in bankruptcy cases of debtors located in temporarily occupied territories. The presence of a debtor or his property in a temporarily occupied territory significantly complicates both the course of already opened bankruptcy proceedings and the opening of new bankruptcy cases. The author considers the issue of repaying the claims of debtors located in the occupied territory in several aspects: 1) bankruptcy cases pending in courts located in temporarily occupied territories; 2) the debtor is located in the temporarily occupied territory; 3) the debtor's property is located in the temporarily occupied territory. It is substantiated that in the case where a bankruptcy case remains in a court located in a temporarily occupied territory, scanned court case materials contained in the relevant court should be used. If this is also impossible, then the need to apply by analogy the provisions of Section VIII of the Commercial Procedure Code of Ukraine, "Resumption of lost court proceedings by a commercial court", is argued. It is emphasized that the impossibility of opening proceedings in bankruptcy cases against debtors located in uncontrolled territory limits the rights of creditors; however, such a limitation is due to the need for the commercial court to assess objectively all the circumstances of the case and in the case of the debtor or his property being located in a temporarily occupied territory, this seems impossible. It is justified that in the case of the liquidator's lack of access to the debtor's property located in a temporarily occupied territory, it is necessary to allow the liquidator to submit the liquidation balance of the bankrupt, in which the aforementioned property should be indicated separately. In turn, the court, having received such a liquidation balance, has the right to close the proceedings in the bankruptcy case, and after the deoccupation of our territory, in the event of the actual presence of the bankrupt's property, the proceedings in the bankruptcy case are subject to renewal on the basis of para. 2 Part 3 of Article 65 of the Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures.

Keywords: bankruptcy, insolvency, creditor, temporarily occupied territories, martial law.